

LLYFRYN
CYFATHREBU

Prentisiaethau

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Coleg
Cymraeg
Cenedlaethol

d1.0 - 2021

CYFLWYNIAD

Mae'r pecyn yn addas ar gyfer dysgwyr sy'n gweithio ar Lefel 1 a Lefel 2, sy'n anelu at gymhwyster Cyfathrebu neu unrhyw un sydd eisiau hybu eu sgiliau iaith a chyfathrebu. Mae'r pecyn yn canolbwyntio ar y gwahanol ffyrdd o gyfathrebu mewn sefyllfaedd ymarferol.

Mae'r pecyn yn cynnwys y pynciau canlynol:

- Ymchwilio i wrando ar gyflwyniadau ar bynciau eang.
- Defnyddio atalnodi a threigladau yn effeithlon.
- Ysgrifennu yn bwrpasol ar gyfer y gynulleidfa.
- Defnyddio geirfa ddisgrifiadol.
- Ymateb i gwestiynau a chyfleu barn mewn trafodaeth.
- Ysgrifennu dogfennau amrywiol e.e. llythyrau, e-byst, erthyglau.
- Darllen dogfennau amrywiol ac ymateb yn ysgrifenedig.
- Creu a chyflwyno cyflwyniad.

Ewch ati i gwblhau'r pecyn, un cam ar y tro! Ymchwiliwch yn ddyfnach i mewn i bynciau os ydych yn ansicr ac awgrymwn i chi roi digon o seibiannau i'ch hunan wrth ei gwblhau fel nad yw'r pynciau yn pentyrru.

Prentisiaethau

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Coleg
Cymraeg
Cenedlaethol

SUT I DDEFNYDDIO'R PECYN

Ar ddechrau pob rhan mae cyflwyniad yn esbonio pwnc a'r camau sydd angen i gwblhau'r ymarferion a'r tasgau.

Yna, mae gwaith ymarferol a thasgau i'w cwblhau ym mhob rhan. Mae modd i chi gwblhau'r pecyn mewn rhannau, felly cwblhewch y cyfan yn bwylllog gan gofio cymryd seibiannau rheolaidd.

Gallwch ddefnyddio'r pecyn yn ddigidol, ond os hoffech gopi caled, gallwch ei argraffu a'i lenwi â llaw.

Llenwch y blychau ar y tudalennau perthnasol ym mhob pwnc a dangoswch eich nodiadau a'ch drafftiau ar y tudalennau ychwanegol ar ddiwedd y pecyn. Gallwch ysgrifennu eich nodiadau ar bapur ac yna mewnosod lluniau i'r tudalennau ychwanegol i gyd-fynd â'ch atebion.

Drwy'r pecyn hwn fe welwch chi nifer o symbolau gwahanol. Bydd rhai o'r rhain yn cynnwys gwybodaeth i'ch helpu, tra bod eraill - fel y blychau atebion a tudalennau cyfrifo - yn eich caniatáu i lenwi'r pecyn yn ddigidol.

Dyma gyflwyniad i'r elfennau yma:

GWYBODAETH BWYSIG

Drwy'r pecyn, fe ddewch chi ar draws y symbol yma. Mae'r rhain yn tynnu eich sylw at wybodaeth bwysig sy'n ymwneud â'r pwnc neu'r ymarfer.

Sicrhewch eich bod yn eu darllen yn ofalus.

ENGHREIFFTIAU

Mae nifer o enghreifftiau wedi'u cynnwys o fewn yr adrannau gwahanol i helpu esbonio rhai o'r prosesau. Gellir gweld rhain wedi'u gosod mewn blychau fel hyn. Gall rhain roi cyd-destun defnyddiol iawn i helpu deall yr hyn mae'r cwestiwn neu nodiadau yn esbonio - sicrhewch eich bod yn eu darllen!

Esiampl

Mae ganddi hi wallt byr gwyn ac mae ganddi roleri pinc yn ei dal i fewn ar ben ei phen. Tu ôl i'w sbectol drwchus sy'n eistedd ar ei thrwyn, mae ganddi lygaid glas golau. Ychydig iawn o golur mae hi'n ei wisgo, dim ond cochni ar ei bochau crwn a minlliw naturiol ar ei gwefusau. Mae hi'n gwisgo modrwy ar ei bys ac mae hi'n chwarae gyda fo'n anymwybodol wrth siarad. Mae hi'n arogl fel persawr drud er nad ydy hi am adael y tŷ ac mae ganddi esgidiau am ei thraed sydd â sodlau byr. Gwisgai sgert, crys a ffedog ac mae'n hoffi coginio felly yn aml, mae arogl melyn yn ei thŷ a fflŵr ar ei dillad.

YMARFERION - LLENWI ATEBION

Mae'r ymarferion i gyd yn eich caniatáu i lenwi'r atebion yn ddigidol yn y ddogfen. Er bod amrywiaeth mewn sut mae'r cwestiynau wedi'u gosod, mae'r blychau atebion i gyd wedi'u fformatio yr un peth i fod yn glir ble sydd angen i chi lenwi.

Dyma ambell i enghraifft o osodiad cwestiynau gwnewch chi ddod ar draws yn y pecyn:

Cwtogwch y brawddegau canlynol:

1. Dyma yr amserien.
2. Mae yr erthygl yma yn ddi-ddorol.
3. Mi faswn i yn mynd i redeg ond mae hi yn bwrw glaw.

Nodiadau:

Cwestiwn ac ateb testun.

Gall rhain fod yn flychau ateb un llinell, fel yn y llun cyntaf, neu'n flwch testun mwy o faint os oes disgwyl ateb hirach.

Os yw eich ateb yn hirach na maint y boc, peidiwch â phoeni - mi fydd y blwch yn caniatáu i chi barhau i deipio ynddo drwy leihau maint y ffont, neu gynnig bar sgrolio i ddarllen yr ateb cyfan.

Os ydych chi angen rhagor o le, geler y dudalen nesaf sy'n esbonio'r tudalennau ateb ychwanegol sydd ar gael i chi.

Dewisiwch yr ateb priodol o'r opsiynau.

Cwestiwn	Amser	Ateb
"Ydw i ... ?"	presennol / dyfodol	Wyt / Nac wyt
"Wyt ti (yn) ... ?"	presennol / dyfodol	
"Ydych chi ... ?"	unigol presennol / dyfodol	
"Ydy o/hi ... ?"	presennol / dyfodol	
"Ydych chi ... ?"	lluosog presennol / dyfodol	
"Ydyn nhw ... ?"	presennol / dyfodol	
"Oes ... ?"	presennol / dyfodol	

Cwestiwn aml-ddewis

Mi fydd rhai cwestiynau yn cael eu hateb drwy ddewis opsiynau o ddewislen. Cliciwch y botwm i agor y rhestr, yna dewiswch eich ateb.

UWCHLWYTHO LLUNIAU

Ar gyfer ambell i ymarfer, e.e creu posteri a chyflwyniadau, fe welwch chi'r eicon camera yma. Pan welwch chi'r eicon yma gallwch uwchlwytho llun o'ch gwaith yn uniongyrchol i'r dudalen.

Gall hyn fod yn lun neu, os ydy'r gwaith wedi'i gwneud ar gyfrifiadur, yn fersiwn digidol (jpg/png/pdf) o'r gwaith.

TUDALENNAU ATEB/YCHWANEGOL

Mae 2 fath o dudalen ateb:

- A. **Tudalen ateb/nodiadau teipio** - tudalen gyffredinol i ganiatáu i chi deipio'n rhydd yn y blwch.
- B. **Tudalen i uwchlwytho lluniau** - os ydych yn dewis gwneud y gwaith ysgrifennu (atebion neu nodiadau) ar bapur eich hun, mae'r tudalennau yma yn eich caniatáu i uwchlwytho llun o'r gwaith hynny fel bod modd cyfeirio atyn nhw'n hawdd.

PWYSIG - Ar gyfer y ddau fath o dudalen ateb uchod, cofiwch lenwi y blychau 'Adran' / 'Tudalen' - mi fydd hyn yn help i gadw trefn ar eich gwaith, ac i wybod at ba ran o'r pecyn mae'r dudalen yn cyfeirio.

A

Tudalen Atebion Estynedig

Defnyddiwch y dudalen yma i deipio eich atebion i gwestiynau os oes angen mwy o le na sydd yn y blwch ateb. Gallwch hefyd ddefnyddio'r dudalen yma i deipio nodiadau ar gyfer unrhyw gwestiwn.

Nodwch yn y blwch ar y dde (ar ben y dudalen) at ba adran a thudalen o'r pecyn mae eich atebion yn cyfeirio, a sicrhewch eich bod yn nodi rhif y cwestiwn ar ddechrau pob ateb.

Cwestiwn	Blwch Teipio

ADRAN	TUDALEN

B

Tudalen Ateb - Uwchlwytho Llun

Os ydych wedi ysgrifennu eich ateb neu eich nodiadau ar bapur, cymerwch lun ohono a'i uwchlwytho i mewn i'r blwch isod.

Nodwch yn y blwch ar y dde (ar ben y dudalen) at ba adran a thudalen o'r pecyn mae eich atebion yn cyfeirio.

ADRAN	TUDALEN

Uwchlwytho llun

LLYFRYN CYFATHREBU
5. GWRANDO
AC YMATEB

Prentisiaethau

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Coleg
Cymraeg
Cenedlaethol

d1.0 - 2021

GWRANDO AC YMATEB

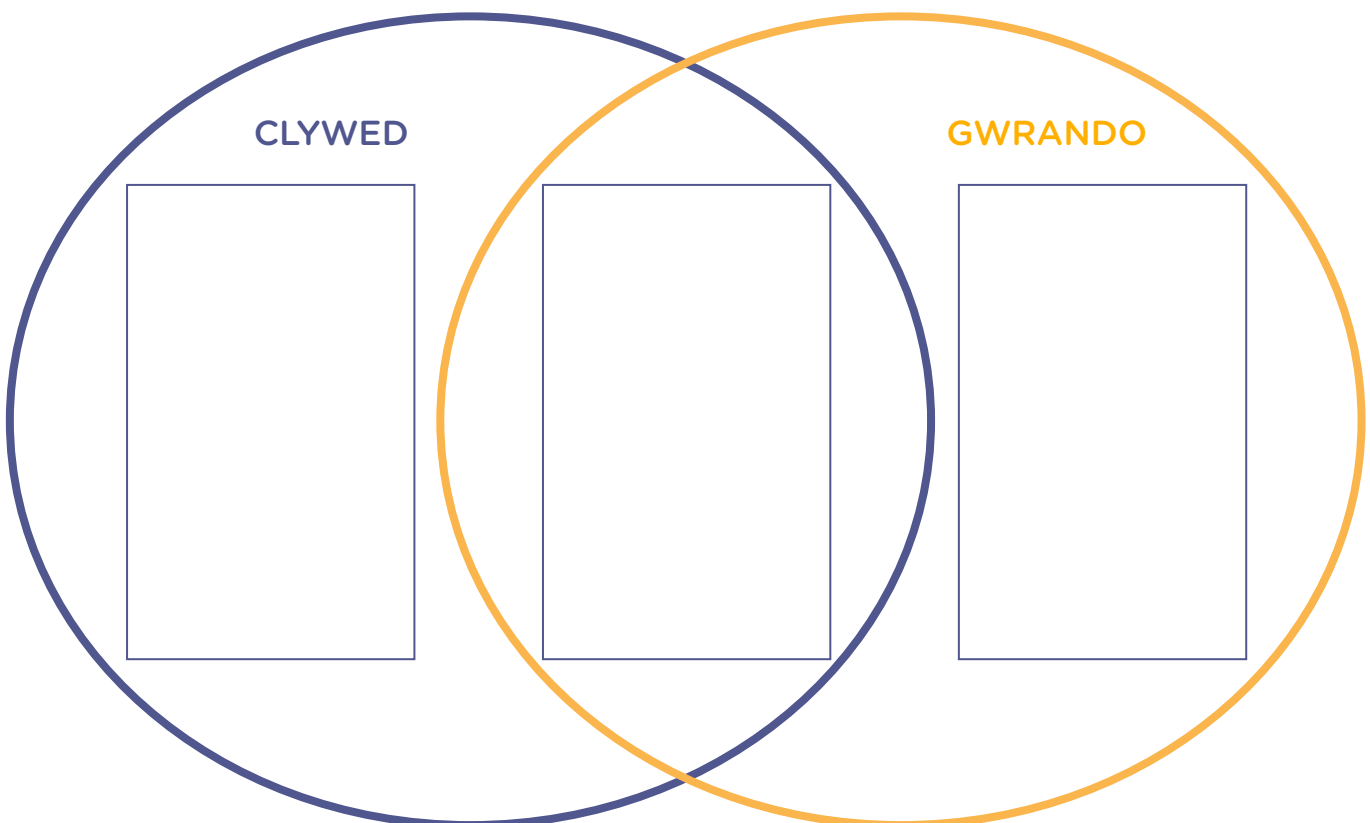
Rydym yn clywed amrywiaeth o synau yn barhaol ond ydyn ni wir yn gwrando ar y synau rydyn ni'n eu clywed?

Mae clywed gwahanol bethau yn rhywbeth diymdrech rydym yn gwneud, mae'n anwirfoddol ac yn ddamweiniol. Rhain yw'r synau sydd o'n cwmpas ond dydyn ni bron ddim yn sylweddoli arnynt gan nad ydyn ni'n gwrando arnynt. Mae gwrando yn rhywbeth rydym yn ei wneud yn fwriadol, rydym yn dewis gwrando, mae'n wirfoddol ac yn eich gorfodi i ganolbwyntio.

Trefnwch yr eirfa o'r gwahanol bethau gallwch glywed neu wrando arnynt i mewn i grwpiau.

Teipiwch y llythyren ar ddechrau pob ateb (a, b, c) ym mlwch y grwp rydych chi'n meddwl y dylai ymddangos. Mae'n bosibl i rai berthyn yn y ddau - defnyddiwch y blwch canol yn yr achosion hynny.

a) Radio	f) Teulu
b) Athrawon/Tiwtor	ff) Anifeiliaid
c) Podlediadau	g) Cydweithwyr
ch) Cerddoriaeth	ng) Teledu
d) Ffrindiau	h) Tywydd
dd) Traffig	i) Doctor
e) Cyflogwyr	

Sut i wrando (ac ymateb) yn effeithiol?

Wynebchwch y person a chadwch gyswilt llygaid.

Ymlaciwch.

Ceisiwch beidio cymryd rheolaeth o'r sgwrs gyda'ch cwestiynau.

Peidiwch â thorri ar draws.

Gwrandewch ar y geiriau.

Cadwch feddwl agored.

Gwnewch nodiadau.

Arhoswch am 'saib' cyn gofyn cwestiynau.

Os oes gennych chi'r cwestiynau o flaen llaw, darllenwch y cwestiynau i gyd cyn dechrau gwrando.

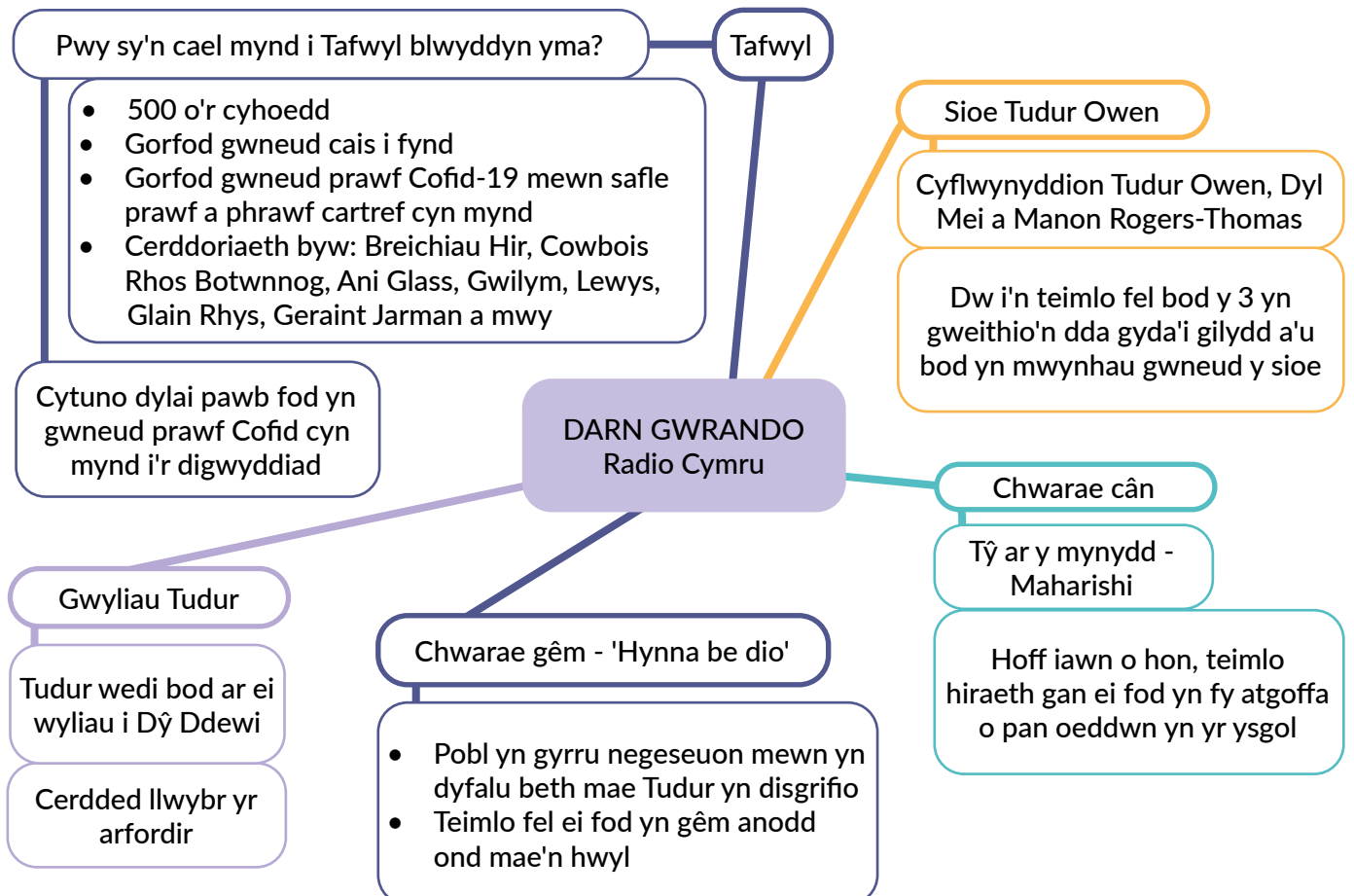
Ysgrifennu nodiadau

Wrth ddarllen dogfennau neu wrando ar destunau ar gyfer ateb cwestiynau neu gael trafodaeth, mae angen ysgrifennu'r prif bwyntiau fel nodiadau i chi gofio beth rydych eisiau ddweud. Bydd angen rhoi nodiadau sy'n rhoi gwybodaeth am y dogfennau/testun i chi adrodd y wybodaeth rydych wedi ei gael yn ôl.

Mae sawl ffordd o osod nodiadau, ond y peth pwysicaf yw ei fod yn glir i chi wybod beth hoffwch chi ddweud. Gallwch eu rhoi mewn pwyntiau bwled neu hyd yn oed mewn siart corryn.

Dyma esiampl o nodiadau darn gwrando ar ffurf siart corryn.

Gallwch ysgrifennu nodiadau darnau darllen neu wybodaeth fel hyn.

Trafodaeth broffesiynol

Ewch i wefan [BBC Radio Cymru](#) i wrando ar y radio yn fyw.

Gwrandewch am tua 30 munud ac atebwch y cwestiynau isod mewn brawddegau llawn:

1. Pwy oedd y cyflwynydd(ion)?

2. Cafodd gân ei chwarae? Pa gân a pha artist?

3. Daeth gwestai/gwesteion ar y rhaglen? Pwy?

4. Beth oedden nhw'n siarad amdano?

Ymateb mewn gwahanol sefyllfaoedd

Pwy fyddech chi'n siarad/ymateb yn ffurfiol neu'n anffurfiol gyda nhw?

Er enghraifft, byddwn ni'n ymateb yn wahanol i gwestiwn ffrind sut fuaswn i'n ymateb i gwestiwn mewn cyfweiliad, ac mae ein hiaith ni'n newid.

Esiaml:

Ffurfiol

"Bore da, sut ydych chi?"

Anffurfiol

"Hi, ti'n iawn?"

Ateb cwestiynau

Dewisiwch yr ateb priodol o'r opsiynau.

Cwestiwn	Amser	Ateb
"Ydw i ... ?"	presennol / dyfodol	Wyt / Nac wyt
"Wyt ti (yn) ... ?"	presennol / dyfodol	
"Ydych chi ... ?"	unigol presennol / dyfodol	
"Ydy o/hi ... ?"	presennol / dyfodol	
"Ydych chi ... ?"	lluosog presennol / dyfodol	
"Ydyn nhw ... ?"	presennol / dyfodol	
"Oes ... ?"	presennol / dyfodol	
"Byddi di ... ?"	dyfodol	
"Bydd o/hi ... ?"	dyfodol	
"Bydden nhw ... ?"	dyfodol	
"Byddech chi ... ?"	lluosog dyfodol	
"Wnes i ... ?"	gorffennol	
"Wyt ti (wedi)... ?"	gorffennol	
"Gwnaeth o/hi ... ?"	gorffennol	
"Oeddwn i ... ?"	gorffennol	
"Oeddet ti ... ?"	gorffennol	
"Oedd o/hi ... ?"	gorffennol	
"Oedden nhw ... ?"	gorffennol	

Tasg gwrando

Gwrandewch ar raglen deledu, radio neu bodlediad ac ysgrifennwch nodiadau arno.

Ymatebwch i'r hyn rydych wedi gwrando arno wrth sôn am:

- ba wybodaeth gwnaethoch chi glywed?
- sut mae'r darn yn gwneud i chi deimlo?
- beth ydych chi'n hoffi/ddim yn hoffi am y darn?

Gallwch wrando
ar raglenni
Cymraeg yma:

Radio

Podlediadau

Nodiadau:

Darn ysgrifenedig (o leiaf 250 o eiriau):

Mae angen sicrhau eich bod wedi paratoi yn drylwyr cyn cael trafodaeth broffesiynol. Mae angen i chi ddarllen gwybodaeth o wahanol ffynonellau ac ysgrifennu nodiadau clir er mwyn gallu dweud eich barn yn hyderus gan ei gefnogi gyda ffeithiau.

Wrth ysgrifennu nodiadau ar gyfer cael trafodaeth, gallwch ychwanegu'r pethau hyn sydd angen cael eu cynnwys gennych chi.

Iaith

Wrth gwrs, mae'r iaith rydych yn ei defnyddio angen bod yn briodol. Sicrhewch fod y drafodaeth yn parhau i fod yn barchus o eraill, nad ydych yn torri ar draws unrhyw un arall a bod yr eirfa rydych yn ei ddefnyddio yn briodol.

Cyfathrebu di-eiriau

Golyga hyn eich bod angen ymateb i eraill wrth iddynt siarad, rhaid wynebu'r person sy'n siarad a bod eich corff chi'n cyfathrebu'n effeithlon e.e. nodio wrth gytuno gyda phwyntiau rhywun arall.

Helpu i symud y drafodaeth yn ei blaen

Gallwch wneud hyn wrth gysylltu ffeithiau rydych wedi'i glywed gan eraill gyda ffaith sydd gennych chi angen ei ddweud. Gallwch ofyn cwestiynau am ran arall o'r ffynonellau neu ddatgan gwybodaeth newydd i ddechrau trafodaeth am hwnnw.

Cynnig barn

Bydd rhaid i chi ymateb yn y drafodaeth wrth gynnig eich barn. Gallwch ddweud eich bod yn cytuno/anghytuno gyda sylw rhywun arall yn y grŵp ond cofiwch ychwanegu pam rydych chi'n cytuno neu'n anghytuno gyda nhw:
"Rydw i'n cytuno gyda ... achos ...". Neu gallwch ddechrau sgwrs am ran benodol wrth ddweud "Yn fy marn i ...".

Mynegi teimladau

Yn ogystal â dweud eich barn, mae angen cofio mynegi eich teimladau. Dywedwch sut rydych yn teimlo am y wybodaeth rydych chi wedi ei ddarllen a pham rydych yn teimlo'r emosiwn hynny. Efallai ei fod yn deimlad am farn rhywun arall – ond cofiwch fod yn barchus o farn eraill! Gallwch ddweud:
"Mae ... yn gwneud i mi deimlo'n ... achos ..." neu
"Dw i'n teimlo'n ... oherwydd ...".

Gofyn cwestiynau

Mae sicrhau eich bod chi'n datgan eich barn a'ch teimladau i'r grŵp yn angenrheidiol, ond mae hefyd yn bwysig i fod yn deall barn a theimladau'r lleill yn y grŵp. Cofiwch ofyn cwestiynau i'ch gilydd i ddeall eu safbwynt nhw yn well a hybu eich dealltwriaeth chi o'r pwnc hefyd. Gallwch ofyn:
"Sut wyt ti'n teimlo am ...?", "Pam wyt ti'n meddwl hynna?" neu
"Beth mae ... yn golygu?"

Deall barn/teimladau eraill

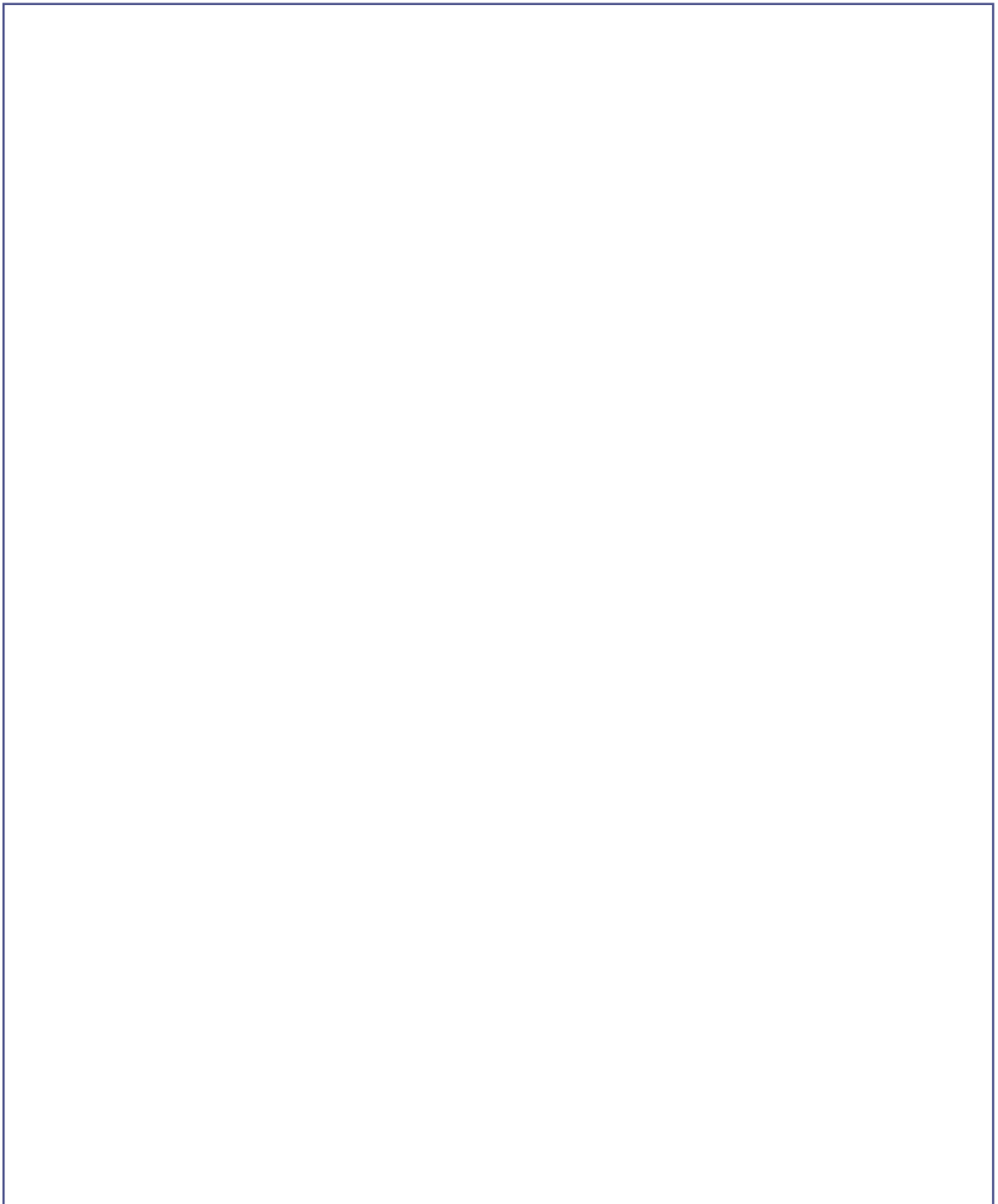
Ar ôl gofyn eich cwestiynau i aelodau eraill o'r grŵp, dangoswch eich dealltwriaeth o beth maen nhw wedi dweud. Gallwch ddweud:
"Dw i'n deall pam byddet ti'n teimlo/meddwl hynna" a gallwch hyd yn oed ychwanegu eich bod chi'n cytuno neu'n anghytuno gyda nhw, neu gallwch gwestiynu'n bellach i ddeall eu teimladau a'u barn yn well:
"Ond beth os wyt ti'n meddwl am ...?"

TESTUNAU FFURFIOL

Paratowch ar gyfer cael trafodaeth broffesiynol ar un o'r testunau allan o'r pum dewis isod. Gallwch gael y drafodaeth yma gydag aelodau o'ch teulu, ffrindiau neu gyd-weithwyr.

- I wella'r amgylchedd, mae angen i bawb droi'n llysieuwyr.
- Ydy arholiadau yn ffordd dda a theg o asesu canlyniadau myfyrwyr?
- Mae cyfryngau cymdeithasol yn gwneud mwy o ddrwg na da.
- Dylai plastig gael ei wahardd yn llwyr.
- Ydy annibyniaeth yn opsiwn realistig i Gymru?

Ymchwiliwch eich pwnc dewisol a dangoswch eich nodiadau paratoi isod:

Cofiwch gynnwys pob rhan yn y drafodaeth e.e. barn, teimladau, cwestiynau.

Beth oedd canlyniad y drafodaeth?

Crynowch beth gafodd ei drafod a sut ydych chi'n teimlo aeth y drafodaeth.

Gall dogfennau ffurfiol anelu at gynulleidfaoedd gwahanol ac mae'n bwysig gwybod at bwy maen nhw'n cyfeirio. Gallai fod yn: e-bost at gwmni, erthygl mewn cylchgrawn plant, llythyr cais am swydd at gyflogwr neu adroddiad am bolisiau cwmni hyd yn oed.

Ar gyfer dogfennau ffurfiol mae angen osgoi tafodiaith/iaith lafar. Golyga hyn fod angen defnyddio geiriau cyfan a pheidio eu cwtagi (fel rydym yn ei wneud ar lafar):

'Rydw i/Rwyf' nid 'Dw i'.

Defnyddiwch ferfau cryno e.e. 'Ysgrifennaf atoch heddiw', 'Gofynnaf am eich cymorth gyda'r prosiect hwn', 'Hoffwn ddangos fy niddordeb...' a defnyddiwch yr ail berson lluosog 'chi'/ 'eich' yn ogystal â berfau cryno ail berson lluosog 'Ymunwch â ni', 'Cysylltwch am ragor o fanylion'.

Cynllunio dogfen

Cyn ysgrifennu dogfen mae angen ystyried beth yw'r wybodaeth rydych chi eisiau cynnwys ynddo. Paratowch wrth greu cynllun, torrwyd y ddogfen i rannau ar wahân: Dechrau, Canol a Diwedd. Ychwanegwch y wybodaeth hoffwch gynnwys yn eu trefn mewn pwyntiau bwled.

Dechrau – Pam ydych chi'n ysgrifennu'r ddogfen? Beth fydd y ddogfen yn ei gynnwys?

Canol – Gwybodaeth, ffeithiau a chwestiynau ar y pwnc.

Diwedd – Crynhoi cynnwys y ddogfen a chloi.

E-bost

Strwythur e-bost

- Rhowch bwnc perthnasol yn y blwch ar ben yr e-bost.
- Dechreuwch eich e-bost gydag 'Annwyl **'
- Defnyddiwch eich cynllun i roi'r e-bost at ei gilydd.

Dechrau: dywedwch pam rydych yn ysgrifennu'r e-bost: "Ysgrifennaf atoch heddiw ...".

Canol: gofynnwch gwestiynau addas i gael gwybodaeth yn ôl.

Diwedd: gorffennwch yr e-bost gyda 'Yn gywir', 'Yr eiddoch yn gywir' neu 'Cofion cynnes'.

Sut i gyfarch?

**Os ydych yn gwybod enw'r derbynnydd, rhowch eu henw e.e. Alis Tomos neu Mrs Tomos. Ond os nad ydych yn gwybod enw'r derbynnydd rhowch 'Syr' neu 'Fadam'.

Esiampl o e-bost ffurfiol

The screenshot shows an email client window titled "Cais am swydd - Neges (HTML)". The menu bar includes "Ffeil", "Neges", "Mewniod", "Lluniadu", "Dewisiadau", "Fformatio Testun", "Adolygu", "Help", and "Dywedw". The toolbar contains icons for undo, redo, bold, italic, underline, text color, background color, link, unlink, and insert image. The email address "cwmni@digidol.cymru" is entered in the "At" field. The "Anfon" button is visible. The email body contains the following text:

Annwyl Syr/Fadam,

Ysgrifennaf atoch heddiw i geisio am y swydd 'Swyddog Cyfathrebu' sydd wedi ei hysbysebu ar eich gwefan. Teimlaf yn angerddol am y prosiectau rydych chi'n eu cynnal fel cwmni a hoffwn fod yn rhan o'r tîm o weithwyr brwdfrydig sy'n sicrhau eu bod yn llwyddiannus ym mhob ardal yng Nghymru.

Dechreuais weithio i'r Urdd dwy flynedd yn ôl fel Swyddog Cyfathrebu Cynnwys Digidol. Yn ogystal â'r profiad rwyf wedi ennill ers dechrau'r swydd, rwyf wedi cwblhau sawl cwrs sydd wedi hybu fy sgiliau a fy ngwybodaeth i ddarganfod 'llais' cwmni ar wefan, ar gyfryngau cymdeithasol a chylchlythyron.

Atodaf fy ffurflen gais i'r e-bost hwn sy'n cynnwys manylion llawn pob profiad a chwrs rwyf wedi ennill sy'n berthnasol i'r swydd hwn. Peidiwch ag oedi i gysylltu os hoffwch ragor o wybodaeth.

Yr eiddoch yn gywir,
Hana Lois

Llythyr

Strwythur Llythyr ffurfiol

Ar ôl i chi greu cynllun eich llythyr (pwyntiau bwled ar gyfer beth rydych eisiau cynnwys ar ddechrau, yng nghanol ac ar ddiwedd y llythyr) mae angen gosod eich llythyr yn gywir.

- Mae angen i chi osod eich cyfeiriad chi ar ben y dudalen ar yr ochr dde gyda'r dyddiad rydych yn ysgrifennu'r llythyr.
- O dan hwnnw, i'r chwith wedyn mae angen gosod cyfeiriad y derbynnydd.
- Yna, ewch ati i ysgrifennu'r llythyr (tebyg i strwythur e-bost) gan ddefnyddio eich cynllun

Esiampl o lythyr ffurfiol

12 Plas Mawr,
Llanuwchllyn,
Bala,
Gwynedd,
LL23 7SS
11/03/2021

Y Rheolwr,
Gwesty,
Maes hir,
Llangrannog,
Ceredigion,
SA44 6AE

Annwyl Syr/Fadam,

Rwy'n ysgrifennu atoch heddiw i roi adborth am ein profiad ni o aros yn eich gwesty. Roeddem wedi siomi'n fawr gyda'r gwasanaeth cwsmer a hoffwn esbonio ein rhesymau am hynny.

Arhosom yno am benwythnos ar ddiwedd fis Ionawr a'r argraff gyntaf oedd yr olygfa hudolus o gwmpas y gwesty; y mynyddoedd, y natur a'r llyn, teimlodd fel ein bod yn camu i mewn i fyd gwahanol!

Ond, aethom i'n hystafell ac roedden wedi siomi efo'i faint wrth feddwl faint oedd ei bris. Roeddem hefyd wedi archebu ystafell a oedd yn wynebu'r llyn ond nid dyna'r olygfa cawsom drwy ein ffenest, roedden ni yn anffodus yn wynebu'r maes parcio. Aethom i gwestiynu hyn yn y dderbynfa, ond ateb swrth a digywilydd cawsom gan y staff croeso a ddywedodd nad oedden nhw'n gallu ein helpu gan fod pob ystafell yn llawn.

Er hyn, roedd y bwyd yn y bwyty yn fendigedig, cawsom bicnic i fynd fyny'r mynydd ac roedd sawl llwybr cerdded i ddewis i grwydro'r ardal. Ond yn anffodus, roedden ni wedi siomi'n fawr efo'r staff croeso, ac effeithiodd hyn ar ein profiad cyfan gan nad oedden nhw'n groesawgar nac yn barod i helpu o gwbl.

Gobeithiwn bydd yr adborth yma'n ddefnyddiol i chi allu gwella eich gwasanaeth cwsmer achos roedd yn siomedig iawn wrth feddwl pa mor hyfryd yw'r lleoliad a'r bwyd.

Yn gywir,

S. Jones

Wrth ddefnyddio'r nodiadau a'r wybodaeth rydych wedi ei ennill yn eich trafodaeth broffesiynol, ysgrifennwch lythyr ffurfiol at gwmni neu'r cyngor yn sôn am eich dadl.

Mae'n rhaid i chi wneud y canlynol:

- Llunio cynllun
- Defnyddio'r cynllun i lunio drafft cyntaf
- Gwneud yn siŵr bod eich drafft yn gwneud synnwyr
- Cywiro unrhyw gamgymeriadau
- Cyflwyno dogfen derfynol.

Gwnewch yn siŵr bod eich llythyr terfynol yn addas ar gyfer y diben a'r gynulleidfa, a'i fod yn gywir o ran sillafu, atalnodi a gramadeg. Dylech ddefnyddio paragraffau a brawddegau llawn. Sicrhewch eich bod yn cyflwyno eich cynllun, drafft 1af a drafft terfynol.

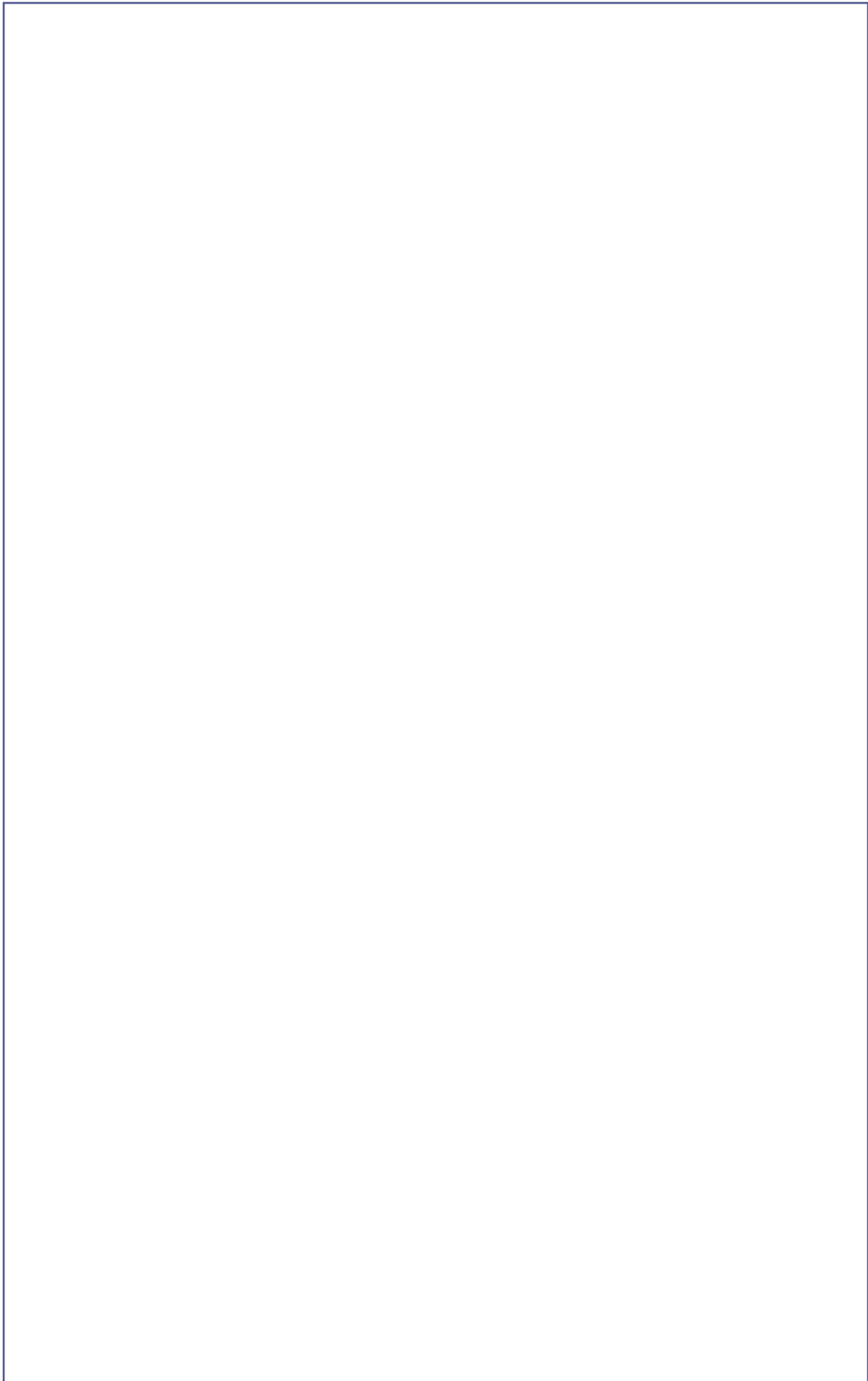
Cynllun:

Dechrau – Pam ydych chi'n ysgrifennu'r ddogfen? Beth fydd y ddogfen yn ei gynnwys?

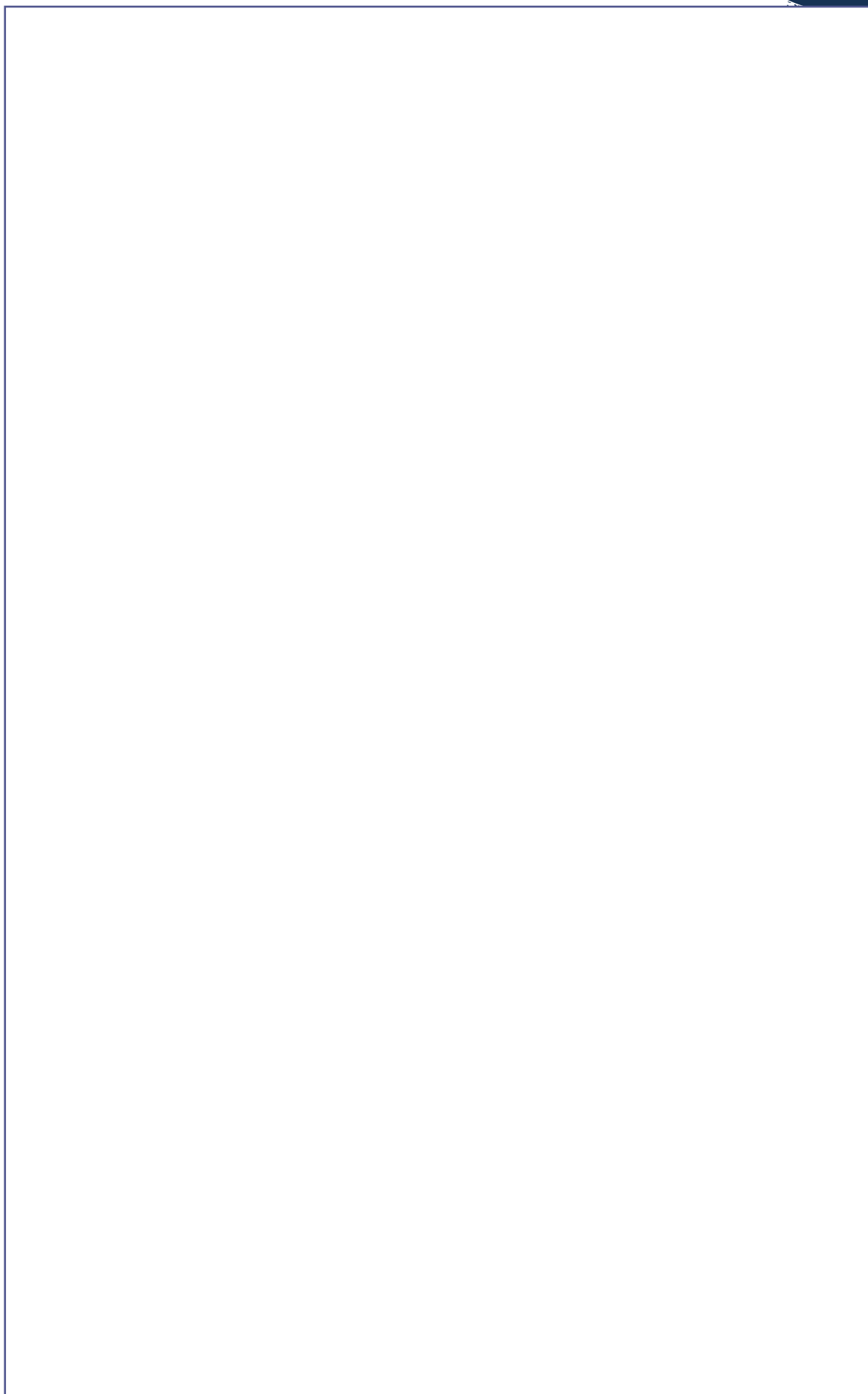
Canol – Gwybodaeth, ffeithiau a chwestiynau ar y pwnc.

Diwedd – Crynhoi cynnwys y ddogfen a chloi.

Drafft 1af:

Drafft terfynol:

Erthygl

Pwrpas erthygl yw cyflwyno newyddion, canlyniadau ymchwil neu drafod barn awdur i'r cyhoedd. Mae sawl math gwahanol e.e. ar gyfer cylchgrawn, papur newydd neu ar y we. Bydd erthygl da yn cynnwys llwyth o fanylion a ffeithiau o'r digwyddiad. Bydd yn crynhoi'r prif ddigwyddiadau yn glir.

Wrth ysgrifennu erthygl:

- Crëwch bennawd bachog (teitl sy'n denu sylw'r darlennydd). Dylai'r teitl fod yn crynhoi cynnwys yr erthygl mewn ffordd sy'n atynnu llygaid y cyhoedd e.e. "Yr Awr i Addasu Addysg!"
- Ysgrifennwch baragraff agoriadol sy'n cyfleu'r cynnwys. Bydd angen defnyddio'r amser gorffennol a'r amser presennol trwy'r ddogfen e.e. "Pleidleisiodd lawer o bobl ifanc yn yr etholiad ddoe - mae eu pleidleisiau yn cael eu cyfri nawr."
- Dechreuwch baragraff newydd ar gyfer pob pwynt a cheisiwch gadw eich brawddegau yn fyr ac yn glir. Atebwch y cwestiynau 'Pwy? Beth? Ble? Pryd? Pam? Sut?' i esbonio pob darn o wybodaeth.
- Amrywiwch ddechrau eich brawddegau i gadw'r erthygl yn ddiddorol.
- Gorffennwch yr erthygl gyda brawddeg addas.

Mae gan erthyglau luniau i gyd-fynd â'r pwnc.

Sicrhewch fod y llun rydych yn ei ddewis yn briodol ar gyfer y gynulleidfa a'r pwnc.

Defnyddiwch wefan **BBC Cymru Fyw** neu **Golwg** i ganfod erthyglau priodol yn y Gymraeg.

Defnyddiwch y botymau isod i fynd yn syth yna:

BBC Cymru Fyw

Golwg

Dyma gymorth i chi wrth ysgrifennu erthygl.

Cynnwys erthygl

- Pennawd bachog (ac is-benawdau)
  - Iaith addas i'r gynulleidfa
- Trefn: Beth? Ble? Pryd? Pam? Sut? mewn paragraffau ar wahân
- Dyfyniadau gan lygad-dyst
  - Brawddeg glo

Patrymau iaith defnyddiol

- Teithiodd lawer o bobl ... (berfau cryno 3ydd person)
- Y tu allan i neuadd y ddinas ... (lleoliadau penodol)
- Ar ôl y digwyddiad, mae'r heddlu ... (ymadroddion amser)
- Clywais ... (berfau cryno llygad-dystion)

Berfau cryno ar gyfer y 3ydd person:

- Aeth o/hi ...
- Cerddodd o/hi ...
- Llwyddodd o/hi ...
- Dechreuodd o/hi ...
- Clywodd o/hi ...

Ymadroddion amser:

- Yn gyntaf aeth Mr Jones ...
- Ddoe, roedd protest fawr ...
  - Ar ôl y gyngerdd ...
- Wedyn/Yna dechreuodd ...
  - Yn y diwedd, ...

Berfau cryno llygad-dyst(ion):

- "Clywais i ..."
- "Siaradais i ..."
- "Roeddwn i yn ..."
- "Roedden ni yn ..."
- "Gofynnem ni..."

Wrth ddefnyddio'r nodiadau a'r wybodaeth rydych wedi'u casglu yn eich trafodaeth broffesiynol, ysgrifennwch erthygl ffurfiol ar gyfer bapur newydd yn trafod eich barn.

Mae'n rhaid i chi wneud y canlynol:

- Llunio cynllun
- Defnyddio'r cynllun i lunio drafft cyntaf
- Gwneud yn siŵr bod eich drafft yn gwneud synnwyr
- Cywiro unrhyw gamgymeriadau
- Cyflwyno dogfen derfynol

Gwnewch yn siŵr bod eich erthygl derfynol yn addas ar gyfer y diben a'r gynulleidfa, a'i fod yn gywir o ran sillafu, atalnodi a gramadeg. Dylech ddefnyddio paragraffau a brawddegau llawn. Sicrhewch eich bod yn cyflwyno eich cynllun, drafft 1af a drafft terfynol.

Cynllun:

Dechrau – Teitl bachog. Crynhoi'r stori yn fras. Beth fydd y ddogfen yn ei chynnwys?

Canol – Gwybodaeth (Pwy? Beth? Ble? Pryd? Pam? Sut?), ffeithiau cyflawn y stori, cyfweiliadau llygad-dystion (os yn berthnasol).

Diwedd – Crynhoi cynnwys y ddogfen a chloi, beth fydd yn digwydd nesaf?

Drafft 1af:

Drafft terfynol:

A large, empty rectangular box with a thin blue border, intended for a final draft. It occupies most of the page's vertical space.

LLYFRYN CYFATHREBU
7. TUDALENNAU
YCHWANEGOL

Prentisiaethau

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Coleg
Cymraeg
Cenedlaethol

d1.0 - 2021

Tudalen Atebion Estynedig

Defnyddiwch y dudalen yma i deipio eich atebion i gwestiynau os oes angen mwy o le na sydd yn y blwch ateb. Gallwch hefyd ddefnyddio'r dudalen yma i deipio nodiadau ar gyfer unrhyw gwestiwn.

Nodwch yn y blwch ar y dde (ar ben y dudalen) at ba adran a thudalen o'r pecyn mae eich atebion yn cyfeirio, a sicrhewch eich bod yn nodi rhif y cwestiwn ar ddechrau pob ateb.

ADRAN	TUDALEN

Cwestiwn	Blwch Teipio

Tudalen Atebion Estynedig

Defnyddiwch y dudalen yma i deipio eich atebion i gwestiynau os oes angen mwy o le na sydd yn y blwch ateb. Gallwch hefyd ddefnyddio'r dudalen yma i deipio nodiadau ar gyfer unrhyw gwestiwn.

Nodwch yn y blwch ar y dde (ar ben y dudalen) at ba adran a thudalen o'r pecyn mae eich atebion yn cyfeirio, a sicrhewch eich bod yn nodi rhif y cwestiwn ar ddechrau pob ateb.

ADRAN	TUDALEN

Cwestiwn	Blwch Teipio

Tudalen Atebion Estynedig

Defnyddiwch y dudalen yma i deipio eich atebion i gwestiynau os oes angen mwy o le na sydd yn y blwch ateb. Gallwch hefyd ddefnyddio'r dudalen yma i deipio nodiadau ar gyfer unrhyw gwestiwn.

Nodwch yn y blwch ar y dde (ar ben y dudalen) at ba adran a thudalen o'r pecyn mae eich atebion yn cyfeirio, a sicrhewch eich bod yn nodi rhif y cwestiwn ar ddechrau pob ateb.

ADRAN	TUDALEN

Cwestiwn	Blwch Teipio

Tudalen Atebion Estynedig

Defnyddiwch y dudalen yma i deipio eich atebion i gwestiynau os oes angen mwy o le na sydd yn y blwch ateb. Gallwch hefyd ddefnyddio'r dudalen yma i deipio nodiadau ar gyfer unrhyw gwestiwn.

Nodwch yn y blwch ar y dde (ar ben y dudalen) at ba adran a thudalen o'r pecyn mae eich atebion yn cyfeirio, a sicrhewch eich bod yn nodi rhif y cwestiwn ar ddechrau pob ateb.

ADRAN	TUDALEN

Cwestiwn	Blwch Teipio

Tudalen Atebion Estynedig

Defnyddiwch y dudalen yma i deipio eich atebion i gwestiynau os oes angen mwy o le na sydd yn y blwch ateb. Gallwch hefyd ddefnyddio'r dudalen yma i deipio nodiadau ar gyfer unrhyw gwestiwn.

Nodwch yn y blwch ar y dde (ar ben y dudalen) at ba adran a thudalen o'r pecyn mae eich atebion yn cyfeirio, a sicrhewch eich bod yn nodi rhif y cwestiwn ar ddechrau pob ateb.

ADRAN	TUDALEN

Cwestiwn	Blwch Teipio

Tudalen Ateb - Uwchlwytho Llun

Os ydych wedi ysgrifennu eich ateb neu eich nodiadau ar bapur, cymerwch lun ohono a'i uwchlwytho i mewn i'r blwch isod.

Nodwch yn y blwch ar y dde (ar ben y dudalen) at ba adran a thudalen o'r pecyn mae eich atebion yn cyfeirio.

ADRAN	TUDALEN

Uwchlwytho Llun

Tudalen Ateb - Uwchlwytho Llun

Os ydych wedi ysgrifennu eich ateb neu eich nodiadau ar bapur, cymerwch lun ohono a'i uwchlwytho i mewn i'r blwch isod.

Nodwch yn y blwch ar y dde (ar ben y dudalen) at ba adran a thudalen o'r pecyn mae eich atebion yn cyfeirio.

ADRAN	TUDALEN

Uwchlwytho Llun

Tudalen Ateb - Uwchlwytho Llun

Os ydych wedi ysgrifennu eich ateb neu eich nodiadau ar bapur, cymerwch lun ohono a'i uwchlwytho i mewn i'r blwch isod.

Nodwch yn y blwch ar y dde (ar ben y dudalen) at ba adran a thudalen o'r pecyn mae eich atebion yn cyfeirio.

ADRAN	TUDALEN

Uwchlwytho Llun

Tudalen Ateb - Uwchlwytho Llun

Os ydych wedi ysgrifennu eich ateb neu eich nodiadau ar bapur, cymerwch lun ohono a'i uwchlwytho i mewn i'r blwch isod.

Nodwch yn y blwch ar y dde (ar ben y dudalen) at ba adran a thudalen o'r pecyn mae eich atebion yn cyfeirio.

ADRAN	TUDALEN

Uwchlwytho Llun

